

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Fractie 'Hart voor Emmen'
T.a.v. de heer R.S. de Jong
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

team

Account, Beleid Sociaal domein

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
130956-2026:926521	130956-2026		Y.M. Schulte
datum	telefoon	fax	e-mail
7 mei 2026	14 0591		gemeente@emmen.nl
onderwerp			
Beantwoording schriftelijke vragen (art. 7.1 RvO) over jeugdzorg			

Geachte heer De Jong,

Fractie Hart voor Emmen heeft, met toepassing van artikel 7.1 Reglement van Orde van de raad, op 1 april 2026 vragen gesteld over jeugdzorg in de gemeente Emmen.

In deze brief geven wij u antwoord op uw vragen. In de beantwoording zullen wij niet ingaan op de vragen over Zorggroep 't Noaberhuus in verband met een lopend onderzoek.

In de media wordt veel geschreven over zorgen met betrekking tot de kwaliteit van zorg bij zorgaanbieders. Als college delen wij deze zorg. Die gaat verder dan het oplossen en voorkomen van crises in de jeugdzorg. Vanuit onze rol op het gebied van kwaliteit en rechtmatigheid is de gemeente op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor het borgen van kwalitatief goede jeugdhulp voor jeugdigen die dit nodig hebben. Wij constateren dat veel professionals in Drenthe zich hiervoor met hart en ziel inzetten. Tegelijk signaleren wij ook de fundamentele tekortkomingen in het huidige stelsel. Dat vraagt om een grondige heroriëntatie waarvoor we stappen aan het zetten zijn. Zoals in de Regiovisie opgenomen betekent dit dat we zowel lokaal als regionaal keuzes te maken hebben. We streven ernaar om te stoppen met wat niet werkt, ook als dit ongemakkelijk is en investeren in effectieve vormen van hulp, duurzame plaatsingen en het toevoegen van passende gespecialiseerde hulp als dit écht nodig is. Door te investeren in monitoring, (relationeel) vakmanschap en in partnerschap werken we aan een duurzame verandering in het zorglandschap. Hierin hebben we de komende jaren lokaal en regionaal een opdracht uit te voeren.

De door u gestelde aanleiding: Recente IGJ-rapporten over jeugdzorg in Emmen – bij Focus Jeugd & Gezin, Ambiq en Zorggroep 't Noaberhuus – laten een zorgwekkend en consistent beeld zien: structurele tekortkomingen zoals personeelstekorten, gebrekkige dossiervorming, onvoldoende zicht op veiligheidsrisico's en vrijheidsbeperkende maatregelen zonder adequate borging. Jongeren lopen hierdoor aantoonbaar risico.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid en toezicht

1. Deelt het college dat er sprake is van structureel falen? Zo nee, hoe kwalificeert het college dit?

Het valt op dat bij meerdere instellingen de kwaliteit van zorg niet in orde is. Wij hebben hier net als u zorgen over. Het college deelt niet dat er sprake is van structureel falen. Bij het grootste deel van aanbieders wordt kwalitatief goede zorg geboden. De realiteit is dat het zorglandschap onder druk staat. Er is een tekort aan verblijfsplekken met name voor jeugdigen met complexe problematieken waardoor deze jeugdigen niet altijd de voor hen best passende verblijfsplek krijgen. Daarnaast speelt een tekort aan professionals bij veel jeugdzorgaanbieders. Een probleem dat wordt opgelost door het inzetten van ZZP-ers. Hierdoor zijn er veel personeelswijzigingen en lukt het niet om te werken met vaste gezichten in de groepen.

Tegelijk realiseren wij ons ook dat wij als verwijzer zelf verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van de jeugdigen. Wanneer de gemeente een beschikking afgeeft voor de plaatsing van een jeugdige bij een lokale jeugdhulpaanbieder, moeten wij een goed beeld van de kwaliteit van zorg en de veiligheid in een instelling hebben. Wanneer na plaatsing blijkt dat dit niet in orde is, kunnen wij de plaatsing herzien. Hierin kunnen wij nog scherper opereren.

2. Wanneer was het college op de hoogte van signalen en waarom werd niet eerder ingegrepen?

In algemene zin is het college na openbaarmaking van het toezichtrapporten op de hoogte of wanneer er signalen via contractmanagement of gemeentelijk toezicht worden ontvangen. In de door u genoemde casussen is ingegrepen toen er signalen bij ons bekend waren.

In juli 2025 heeft Ambiq de inkoopregio's op de hoogte gesteld van bevindingen van de toezichthouder Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ). Deze hadden betrekking op hoe de wet zorg en dwang werd uitgevoerd. Hierbij werd niet de juiste route gevolgd om zorg en dwang toe te passen. De bevinding zat op het feit dat bij start van een traject de verplichte machtiging vanuit de VG-arts ontbrak.

In november 2023 zijn de eerste signalen over Focus Jeugd&Gezin ontvangen vanuit Noord Midden Drentse samenwerking (NMD). Het hierop volgende onderzoek is in nauwe samenwerking door NMD samenwerking met de gemeenten Emmen en Hoogeveen uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een cliëntenstop en inmiddels is de instelling op 16 april 2025 failliet verklaard. Tegelijkertijd heeft ook de toezichthouder IGJ zijn onderzoek uitgevoerd. De bevindingen van het IGJ hebben ons handelen naar de aanbieder versterkt.

3. Hoe kan het dat meerdere instellingen tegelijk tekortschieten zonder corrigerend optreden?

De toezichthouder IGJ controleert en handhaaft op de kwaliteit van zorg ten aanzien van de door u genoemde instellingen. Op haar website <https://toezichtdocumenten.igj.nl> publiceert zij ook de vervolgbesluiten.

Zo kunt u daar lezen dat aanbieder Focus Jeugd & Gezin inmiddels niet meer bestaat. Tevens is daar te vinden dat de inspectie het toezicht bij Ambiq heeft beëindigd omdat zij ervan overtuigd is dat Ambiq voldoende verbetert. Ten aanzien van 't Noaberhuus staat daar de informatie over het verscherpt toezicht dat nu plaatsvindt. Dus er zijn verschillende situaties die ook verschillend aangepakt worden door zowel de gemeentelijke als de IGJ toezichthouder. Naar aanleiding van het geconstateerde tekort schieten worden ook vanuit contractmanagement gesprekken met de betreffende aanbieders gevoerd over de verbeterstappen die worden genomen. De veiligheid van de jeugdigen en de kwaliteit van zorg zijn belangrijke onderwerpen tijdens deze gesprekken.

4. Welke toezichtinstrumenten heeft de gemeente ingezet en waarom faalden deze?

De toezichthouder voor de kwaliteit van jeugdhulp is de IGJ (zie vraag 2). Zij heeft toezichtinstrumenten die worden ingezet. Als gemeente hebben wij de plicht om toezicht te houden op de rechtmatigheid van de zorg.

Vanuit regionaal contractmanagement spreken de contractmanagers meerdere malen per jaar met de genoemde aanbieders. Kwaliteit is standaard onderdeel op de agenda. Maar in tegenstelling tot NMD-samenwerking kent het PMT geen specifieke kwaliteitsmanagers die de opdracht en daarmee tijd en ruimte hebben om verder in te zoomen op kwaliteit. Door het ontbreken van deze specifieke expertise en de hoeveelheid aanbieders lukt het niet altijd om vroegtijdig te signaleren of aanbieders voldoen aan de kwaliteitseisen. Deze functie wordt wel opgenomen in de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (GR).

Naar aanleiding van signalen (zie vraag 2) en de rapportages van het IGJ is de frequentie van de gesprekken met Ambiq en Focus Jeugd&Gezin opgevoerd. We kunnen dus niet stellen dat het toezicht heeft gefaald maar er is ruimte voor verbetering.

5. Erkent het college dat het huidige toezicht tekortschiet? Zo nee, waarop baseert dit oordeel?

Op dit moment kan het gemeentelijk toezicht pas in actie komen als er signalen zijn. Dat blijkt in de praktijk niet altijd voldoende. Voorop staat wel dat de verantwoordelijkheid voor het leveren van kwaliteit in zorg aan jeugdigen ligt bij de aanbieders. Gecontracteerde aanbieders moeten voldoen aan de eisen uit de Jeugdwet en het Drents Kwaliteitskader. Binnen de nieuwe GR wordt een platform georganiseerd waar alle gemeentelijke toezichthouders aan verbonden zijn. Doel is om hiermee de regionale samenwerking rondom toezicht rechtmatigheid te bevorderen

Veiligheid van jongeren

6. Kan het college garanderen dat jongeren veilig zijn? Zo ja, waarop is dit gebaseerd?

Op basis van de Jeugdwet, de contracten en het toezicht moet het college erop kunnen vertrouwen dat jongeren op een veilige plek worden opgevangen. We contracteren kwalitatief goede zorgaanbieders maar zien in de praktijk dat de kwaliteit door bovengenoemde oorzaken niet altijd voldoende gewaarborgd wordt. Als gemeente hebben wij de plicht ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren veilig en gezond opgroeien en zich goed kunnen ontwikkelen. Waar kinderen en jongeren extra ondersteuning nodig hebben zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van voldoende en passende hulp. Deze hulp kopen wij in bij aanbieders. In het inkoopproces toetsen wij of aanbieders aan onze inkoopvoorwaarden voldoen. De belangrijkste daarvan is dat zij aan de door ons gestelde kwaliteitseisen voldoen. Tijdens de looptijd van het contract wordt regelmatig getoetst of aanbieders nog voldoen aan de gestelde kwaliteit van zorg en de veiligheid van de jeugdigen.

7. Hoe beoordeelt het college het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen zonder registratie en evaluatie?

Als een locatie daarvoor niet is aangewezen dan is dat is niet hoe het hoort. De wijze waarop dit moet worden vormgegeven wordt beschreven in de wet zorg en dwang. Dit heeft de toezichthouder ook geconstateerd en gerapporteerd bij Ambiq.

8. Welke directe maatregelen zijn genomen om acute risico's weg te nemen?

Bij Ambiq was geen sprake van acute onveiligheid.

Bij Focus Jeugd&Gezin is extra beveiliging ingezet en is een cliëntenstop ingevoerd om de instroom van nieuwe cliënten te voorkomen.

Meldingen en signalen

9. Hoeveel signalen, klachten en incidentmeldingen zijn de afgelopen vijf jaar bekend?

De signalen, klachten en incidentmeldingen worden door de aanbieders, gemeenten en andere betrokken neergelegd bij de toezichthouder IGJ. Het is ons niet bekend hoeveel dit er zijn. Alleen de signalen waarop onderzoeken volgen worden door hen gedeeld in de vorm van een rapportage.

Bij onze gemeentelijke toezichthouder zijn in 2025 50 meldingen en 21 incidenten/calamiteiten binnengekomen voor WMO en jeugd gecombineerd. Hierin zitten verschillende meldingen over dezelfde casus. In 2025 zijn 31 zaken afgehandeld de rest is nog in behandeling. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat het aantal meldingen niets zegt over de aard en ernst van de melding.

10. Waarom leidden deze signalen niet tot eerder ingrijpen?

De signalen zijn in beeld bij de gemeentelijke toezichthouder. De gemeentelijke toezichthouder beoordeelt de signalen en bepaalt wanneer hij toezicht onderzoek opstart en wanneer hij ingrijpt. Het starten en uitvoeren van een onderzoek vraagt tijd en zorgvuldigheid. Hierdoor kan het lijken dat er onvoldoende wordt opgevolgd. Daarnaast zijn signalen onderdeel van de gesprekken tussen jeugdhulpaanbieder en contractmanagement PMT waarbij ook afspraken worden gemaakt over verbeteringen en de opvolging hiervan.

Met betrekking tot de signalen die het IGJ ontvangt maakt de toezichthouder IGJ hierin dezelfde afwegingen. Deze signalen worden niet met de gemeente gedeeld om wettelijke, inhoudelijke en

rolgebonden redenen.

11. Zijn signalen onvoldoende opgevolgd of gewogen? Zo ja, hoe kon dit gebeuren?

Vanuit de gemeentelijke toezichthouders worden signalen opgepakt en onderzocht. Zoals bij vraag 10 aangegeven vraagt het starten en uitvoeren van een onderzoek tijd en zorgvuldigheid. Bij het IGJ speelt problematiek rondom personeelstekort. Hierdoor lukt het de toezichthouder IGJ niet om alle signalen te onderzoeken. Zij maken hierin een eigen afweging.

Instelling specifiek

Zorggroep 't Noaberhuus

De vragen over Zorggroep 't Noaberhuus worden, om het lopende onderzoek niet te belemmeren, nu niet beantwoord. Wij hopen op uw begrip hiervoor. Zodra het onderzoek is afgerond zullen wij deze alsnog beantwoorden.

Focus Jeugd & Gezin

Focus Jeugd & Gezin is failliet en heeft geen contract meer.

Ambiq:

15. Welke specifieke tekortkomingen zijn vastgesteld en welke maatregelen zijn getroffen?

De Toezichthouder IGJ heeft geconstateerd dat op 1 locatie de zorg wet en dwang niet op een juiste manier werd toegepast. Ambiq heeft daarop een VG-arts (arts voor Verstandelijke Gehandicapten) aan zich verbonden waardoor de juiste route wordt gevolgd binnen de wet zorg en dwang. Daarnaast heeft men het instellingsbeleid met betrekking tot zorg en dwang ook bij het tijdelijke personeel extra onder de aandacht gebracht.

16. Hoe wordt geborgd dat verbeteracties leiden tot structurele veiligheid en kwaliteit?

Ambiq geeft aan dat zij zich maximaal inzetten om de verbeteringen die zijn doorgevoerd duurzaam te borgen in de dagelijkse praktijk. De IGJ heeft aangegeven volgend jaar Ambiq opnieuw te bezoeken om de voortgang te volgen. Ook vanuit contractmanagement is dit onderwerp van gesprek.

Ingrijpen en consequenties

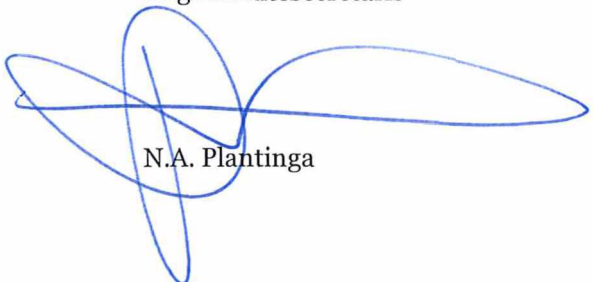
17. Welke consequenties verbindt het college aan instellingen die structureel tekortschieten?

Met instellingen die consequent geen kwalitatief verantwoorde hulp aanbieden sluit het college geen overeenkomst of beëindigt deze. Uiteraard willen we bovenstaande voorkomen. Daarom is kwaliteit één van de pijlers binnen de regiovisie specialistische jeugdhulp Drenthe. Zowel tijdens de inkoop als gedurende de looptijd van het contract zetten we in op kwaliteit, zo zijn er ontwikkelopdrachten opgenomen in de contracten die de kwaliteit verder moeten versterken.

18. Welke concrete maatregelen neemt het college om herhaling te voorkomen?

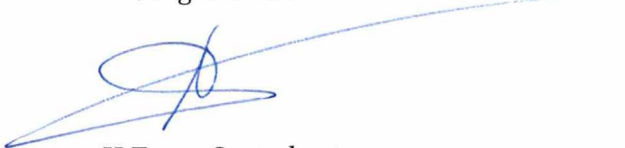
Binnen de GR in oprichting is bij de regionale inkoop en bij de uitvoering van de contracten expliciet aandacht voor de kwaliteit van zorg. Dit naast de rol die de toezichthouder IGJ vervuld. Daarnaast wordt er vanuit de GR een platform georganiseerd waar alle gemeentelijke toezichthouders aan verbonden zijn. Doel is om hiermee de regionale samenwerking rondom toezicht rechtmatigheid te bevorderen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

N.A. Plantinga

de burgemeester

H.F. van Oosterhout